

Bilag 2 til Afsnit III.**Løn efter Priser.**

Foredrag i Lønningskommissionen af 1917 den 3. Oktober 1917.

Af

Kontorchef J. Dalhoff.

De Former for Løn efter en bevægelig Skala, som man kender fra ældre Tider eller har bragt i Anvendelse i andre Lande, er jo baade efter deres historiske Oprindelse og efter Meningen med dem af noget anden Art end den Løn efter glidende Skala, som der kan være Tale om, at Staten skulde kunne give sine Tjenestemænd. Denne Løn skulde bevæge sig automatisk i Overensstemmelse med det stigende eller faldende Prisniveau, saaledes at de engang fastsatte Lønninger bliver *reelt* opretholdte og ikke som ellers bliver *nominelt* opretholdte.

Et saadant System er, saavidt jeg ved, og ogsaa efter en Udtalelse af den svenske Statistiker Guinchard, der fornylig har beskæftiget sig med Spørgsmaalet, endnu ikke blevet anvendt i Praksis, til Trods for at Systemet ofte er blevet diskuteret baade herhjemme og andetsteds, og til Trods for at det paa en Maade er saa lige til. Der kan anføres adskillige Grunde til, at det ikke endnu er blevet anvendt. F. Eks. vil det fra Lønmodtagernes Side kunne indvendes, at Anvendelsen af et saadant Lønssystem let kan modvirke en effektiv Forbedring af Lønnen eller i al Fald let kan bidrage til, at der bliver længere Perioder imellem de effektive Lønforbedringer, end der ellers vilde blive; eller det kan indvendes, at man vil nødig udsætte sig for en Nedgang i Lønnen, som Systemet jo indeholder en betydelig Risiko for, selv om man ved, at denne Lønnedgang kun er nominal. Fra Løngiverens, altsaa Statens Side kan anføres den Indvending, at det giver Usikkerhed i Budgettet, naar man ikke paa Forhaand bestemt ved, hvad der skal betales i Lønninger.

Men Grunden til, at Systemet ikke er trængt igennem, maa dog sikkert ogsaa og ikke mindst søges deri, at man ikke har ment at have et paalideligt virkende statistisk Pristal, et, hvad man kunde kalde, *Prisbarometer* at rette sig efter, og naar man skal beskæftige sig med hele dette Problem, maa en af de første Opgaver være den at undersøge, om det statistisk set kan løses paa en betryggende og paalidelig Maade.

Jeg ser altsaa saaledes paa Sagen, at det, som det drejer sig om, er at finde en Regulator for Lønningerne, der i saa høj Grad, som det i Praksis kan naas, yder Tjenestemændene Sikkerhed for, at den Løn, de efter deres Stilling, Tjenestealder osv. skal have, ikke forandrer sin Købeevne eller i al Fald bevarer sin Købeevne inden for visse Grænser. Man kan naturligvis ogsaa se paa Sagen fra andre Synspunkter og f. Eks. sige, at det, det gælder om, er, at Staten i de Aar, i hvilke Skatterne kommer rigeligt ind og Statsvirksomhederne giver god Fortjeneste, saa at sige giver sine Tjenestemænd Andel i Udbyttet, men derimod giver dem mindre, naar dens Indtægter er mindre rigelige; eller man kan sige, at det, som det gælder om, er, at Tjenestemændene bevarer den sociale Stilling i Samfundet, som de engang har, og at derfor, hvis f. Eks. Arbejderklassens eller Middel-